

UNIVERSITÄT
DES
SAARLANDES

Universidad
Rey Juan Carlos

ІНОВАЦІЙНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ, СУСПІЛЬСТВА ТА РИНКУ ПРАЦІ: ВИКЛИКИ МАЙБУТЬОГО ТА ВПЛИВ НА ОСВІТУ

Збірник тез доповідей

Міжнародної науково-практичної конференції

20-22 вересня 2023 року, м. Харків, Україна

TRANSFORMATIONS OF PERSONALITY, SOCIETY AND THE LABOR MARKET: FUTURE CHALLENGES AND IMPACT ON EDUCATION

Collection of abstracts

International Scientific and Practical Conference

September 20-22, 2023, Kharkiv, Ukraine

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ, СУСПІЛЬСТВА ТА РИНКУ ПРАЦІ: ВИКЛИКИ МАЙБУТНЬОГО ТА ВПЛИВ НА ОСВІТУ

Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції

(20-22 вересня 2023 року, м. Харків, Україна)

Харків – 2023

УДК 378.1+331.54
Т 65

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 17 від 02 жовтня 2023 року)*

Редакційна колегія:

Б. В. Самородов, д. екон. н., проф. (головний редактор);
А. А. Чхеайло, к. філос. н., доц.;
Г. М. Азаренкова, д. екон. н., проф.;
Н. Л. Морозова, к. екон. н., доц.;
В. Ю. Кочорба, к. екон. н., доц.;
І. С. Денчик.

Адреса редколегії: 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.

Т 65 Трансформації особистості, суспільства та ринку праці: виклики майбутнього та вплив на освіту : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (20-22 вересня 2023 року, Україна, м. Харків). – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 560 с.
ISBN 978-966-285-721-4

У збірнику представлені тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Трансформації особистості, суспільства та ринку праці: виклики майбутнього та вплив на освіту».

Для освітян і науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, представників бізнесу, держави, громадянського суспільства України, Молдови та країн ЄС. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права захищено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 378.1+331.54

ISBN 978-966-285-721-4

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2023
© Колектив авторів, 2023
© Пруднік Н. Є., макет обкладинки, 2023

**ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКО-УПРАВЛІНСЬКИХ АСПЕКТІВ
У ГАЛУЗІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ**

Енергетичні пріоритети кожної країни світу формуються та в подальшому трансформуються під впливом значної кількості об'єктивних і суб'єктивних факторів. Забезпечення енергетичної безпеки – один із ключових векторів діяльності виконавчої гілки влади в системі здійснення національної безпеки. Для цього визначаються пріоритетні цілі державної політики у сфері енергетичної безпеки та відповідні механізми й інструменти її ефективного реалізації, враховуючи національні особливості, менталітет суспільства, моделі та форми державного управління [1, 2].

Набуття незалежності Україною в 1991 р. породило цілу низку проблем у сфері енергетичної безпеки. Умови розгортання енергетичної кризи в державі характеризувались такими специфічними ознаками, як: 1) гострий дефіцит нафти, природного газу та продуктів її переробки з відсутністю альтернативних шляхів їх імпорту; 2) низький рівень техніко-технологічного розвитку національної економіки та суттєве відставання від передових країн світу в сфері запровадження інноваційних ресурсів; 3) відсутність достатньої кількості матеріально-фінансових ресурсів для оптимального забезпечення імпортованими енергоносіями та подолання техніко-технологічної відсталості національної економіки; 4) висока енергоємність валового внутрішнього продукту та домінування енергоємного виробництва; 5) переважання адміністративно-командних над ринковими методами управління господарськими комплексами; 6) відсутність ринкових інструментів і механізмів впливу цінової політики на споживання паливно-енергетичних ресурсів [3].

Відтак, одним із стратегічних напрямів розвитку економіки України є модернізація енергетики та підвищення енергетичної ефективності. Формування стратегії енергоефективності передбачає зміну методології стратегічного управління й планування, що стосується як концептуальних засад, так і технологій прогнозування ринків енергоресурсів і поведінки їх учасників, а також питань вибору шляхів зростання енергоефективності й способів оцінки їх результативності [4, 5]. Внаслідок проведення процесів реформування національної економіки, якісні зміни в системі управління виступають важливою передумовою ефективного функціонування та перспективи розвитку підприємств [6], зокрема енергетичної галузі.

Стратегічними орієнтирами в енергетичній галузі мають бути: розширення ринкових взаємовідносин між виробниками та споживачами -енергоносіїв в сучасних умовах реформування економіки; розбудова національної галузі машинобудування, яка забезпечуватиме паливно-енергетичний комплекс сучасним технологічним обладнанням, приладами та матеріалами для розбудови відновлюваної енергетики; підвищення екологічної безпеки під час виробництва, транспортування та споживання енергоносіїв. Фундаментальне значення паливно-енергетичного комплексу для всіх галузей господарювання зумовлює його особливу роль у забезпеченні економічного розвитку країни [7]. Ключові особливості, що характерні енергетичній галузі, наведено на рисунку 1.

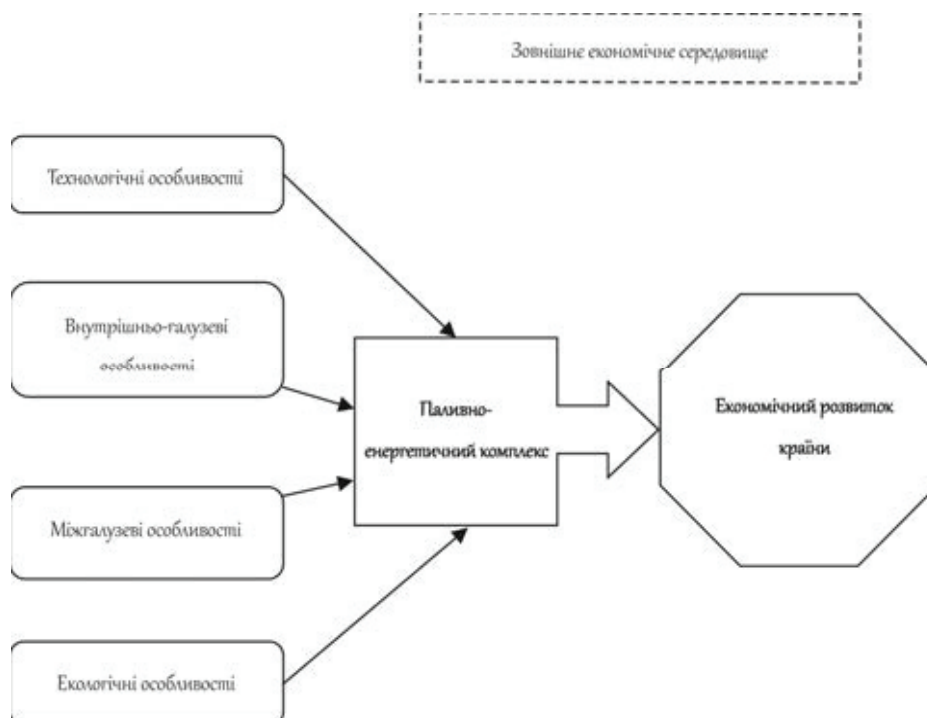

Рисунок 1. Ключові відмінності енергетики від інших галузей національної економіки
Джерело: авторська розробка.

Зокрема, технологічні особливості обумовлюються фізичною та механічною сутністю протікання процесів виробництва та подальшого розподілу і споживання енергії, що пов'язано із взаємозаміною використовуваних енергетичних ресурсів, послідовністю фаз перетворення енергії в паливно-енергетичному ланцюзі та безперервністю процесів генерування електричної енергії з її постійним нарощуванням для подальшого розподілу та різнобічного використання.

Внутрішньогалузеві особливості та специфіки визначаються високою капіталомісткістю паливно-енергетичних об'єктів, тривалими термінами їхнього спорудження та експлуатації.

Водночас, міжгалузеві особливості характеризуються широким використанням різних видів енергоносіїв у всіх галузях національної економіки, наявністю значної різноманітності видів і параметрів паливно-енергетичних ресурсів, існуванням зворотних зв'язків між енергетикою та іншими галузями, зокрема екологічною.

Екологічні особливості зумовлюються негативним впливом на навколишнє середовище, передусім внаслідок споживання невідновлюваних паливно-енергетичних ресурсів.

Відтак, формування конкурентоспроможного виробництва відновлюваних енергоносіїв зумовить вирішення задач ефективного функціонування та розвитку енергетичної галузі країни, незалежного забезпечення потреб галузей у паливно-енергетичних ресурсах як у короткостроковій, так і довгостроковій перспективі, а також зниження показників енергоємності національної економіки до світових стандартів.

Загалом, для забезпечення зростання економіки України потрібно використовувати сприятливу кон'юнктуру зовнішнього ринку на визначений вид продукції і товарів, що будуть формувати основну нішу українського експорту. Також, щоб підвищити внутрішній попит на вітчизняні товари і розширити їхню внутрішню номенклатуру, необхідно здійснити зростання грошових доходів населення для підвищення купівельної спроможності, використовуючи державні важелі впливу та враховуючи рівень розвитку інфляційних процесів у державі. Нагальним напрямом інституційних змін у сфері відновлюваної енергетики має стати стимулювання виробників та споживачів відновлюваних енергоносіїв з метою їхнього широкого запровадження в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Суходоля О.М., Харазішвілі Ю.М., Бобро Д.Г. та ін. Енергетична безпека України: методологія системного аналізу та стратегічного планування: аналіт. доп. Київ: НІСД, 2020. 178 с.
2. Климчук О.В. Пріоритети розвитку енергетичної політики в світі та Україні. *Зб. наук. пр. ВНАУ. Серія: Економічні науки*. 2012. Вип. 1 (56). Т 1. С. 123–128.
3. Климчук О.В. Розвиток та регулювання конкурентоспроможного виробництва біопалив: моногр. Вінниця: ФОП Рогольська І.О., 2017. 372 с.
4. Купчак В.Р., Павлова О.М., Павлов К.В., Лагодієнко В.В. Формування та регулювання регіональних енергетичних систем: теорія, методологія та практика: Монографія. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2019. 346 с.
5. Климчук О.В. Економічне значення та оптимізація використання енергетичних ресурсів. *Вісник аграрної науки*. 2015. № 6. С. 62–66.
6. Levytska I.V., Klymchuk A.O., Klymchuk O.V. Functions of salary at machine-building enterprises in formation of motives and stimulates of personnel. *Bulletin of Zaporizhzhia National University. Economic sciences*. 2019. № 4 (44), Pp. 154–159. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2019-4-44-24>.
7. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: моногр. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.

ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ Михайло СТЕФАНИШИН	216
АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ Сергій КОЛОТУХА	218
ПРІОРИТЕТИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ З ВИРОБНИЦТВА ЦЕМЕНТУ Олександр КАСПРУК	220
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСОВОГО МОНИТОРИНГУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КРОК В НАЛАГОДЖЕННІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ Маргарита АМБАРЧЯН, Іван БЕРЕЗКІН	221
МОДЕРНІЗАЦІЯ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ, НАУКИ І ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Ольга ПОПОВА	222
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА МІГРАЦІЯ ЯК СУЧАСНА ДЕТЕРМІНАНТА СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ Олена ОЛІЙНИК	224
МОДЕРНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ: ВИКЛИКИ МАЙБУТЬОГО Юрій ОНОПРІЄНКО	225
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ І. М. ЧЕРНЯВСЬКА, Ю. Е. БЕРЛІЗОВ	226
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГУ ТЕРИТОРІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ Оксана ПЕНЬКОВА	227
ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ Анна ШУСТА, Світлана ШУБИНА	229
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ Роман МАЩЕНКО	231
МІСЦЕ ТОРГІВЛІ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ Марина МАЩЕНКО	232
SYSTEM APPROACH TO ASSESSING THE CREDITWORTHINESS OF BANK COUNTERPARTIES Roman PISKUNOV, DANYLO TORYANIK	233
ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ ПІД ВПЛИВОМ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ З РФ Андрій ХАРЕНКО	235
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ Юлія ПЕНЯК, Орина СЕРГІЄНКО	236
ГЕЙМІФІКАЦІЯ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ Марина ШУБА, Єлизавета ШЕВЧЕНКО, Олексій ШИНКАРЕНКО	238
ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК ОСНОВА МЕХАНІЗМУ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ Наталія ОСТАП'ЮК, Діана КЛИМОВИЧ	240
ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКО-УПРАВЛІНСЬКИХ АСПЕКТІВ У ГАЛУЗІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ Олександр КЛИМЧУК	242
НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ДОПОМОГИ З ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ Світлана МИХАЙЛОВИНА	244
ДЕРЖАВНІ КОРПОРАТИВНІ ВЕНЧУРНІ ФОНДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДБУДОВИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Світлана КРАСНОЖОН, Володимир ІВАНОВ	246
ЛОГІСТИКА У СТРАХУВАННІ Ірина КОРМАН	247
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИРОБНИЦТВА ГРИБНОЇ ПРОДУКЦІЇ Денис ШПИЧКО	249
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО Віктор ЯРЕМЧУК	250
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ АГРАРНО-ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА Юлія НЕСТЕРЧУК, Сергій СОКОЛЮК	251
ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ Наталія АНДРУСЯК, Василь АНДРУСЯК	253
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Дар'я КУЧЕР, Катерина МАКАРЧУК	255
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ Катерина МЕЛЬНИК, Аліна МАСЛЯНА	257
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ МИТНОГО КОНТРОЛЮ Олександр ФРАДИНСЬКИЙ	258
ЗВІТНІСТЬ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА Тамара КУЧЕРЕНКО	259
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ, БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ Ольга МОШ	261
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРОЄКТНІ РІШЕННЯ ЗАКЛАДУ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА "ЕНТОМОФАГІЯ" З АЗІЙСЬКОЮ КУХНЕЮ Марія БАБЧИК, Олена ЖИХОР	262